

ת"פ 44666/10/18 - מדינת ישראל נגד אפרים מתוק

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 44666-10-18 מדינת ישראל נ' מתוק
בפני כב' השופט עמית מיכלס
המאשימה
נגד
הנאשם
אפרים מתוק
מדינת ישראל

בשם המאשימה: עו"ד נגה מזור שגב

בשם הנאשם: עו"ד שוקרי אבו טביק

גזר דין

רקע ותמצית עובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל תיקון שני בכתב האישום, בעבירות הבאות: **ניסיון לסחר בסם מסוכן בצוותא חדא**, לפי סעיפים 13א ו-19 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) וסעיפים 29 ו-25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); **גידול סם מסוכן**, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים; **החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

2. מפרט האישום הראשון בכתב האישום המתוקן בשנית עולה שביום 2.1.2018 פנה סוכן משטרה באמצעות יישומון "טלגרם" לאלמוני אשר פרסם למכירה סם מסוכן מסוג קנאביס, וביקש ממנו לרכוש 50 גרם של הסם. השניים סיכמו להיפגש על מנת לבצע העסקה. בחלוף שעותיים בקירוב, פגש הסוכן בנאשם אשר ישב ברכב ביחד עם אחר שזהותו אינה ידועה למאשימה (להלן: השותף), כאשר השותף ישב בכיסא הנהג והנאשם בכיסא הנוסע לצדו.

הסוכן התיישב ברכב, העביר לשותף 2,800 ₪ ובתמורה קיבל מהנאשם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 49.41 גרם נטו.

בפרט האישום השני מתואר שביום 10.10.2018 גידל הנאשם בביתו 108 שתילים של סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של 2.70 ק"ג נטו, זאת תחת גוף תאורה ייעודי שנרכש לשם כך.

נוסף על כך החזיק הנאשם בסלון ביתו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 3.30 גרם נטו; סם מסוכן מסוג MDMA במשקל 0.9622 גרם נטו; 3 ריבועים של סם מסוכן מסוג LSD; סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 13.60 גרם נטו, פטריות המכילות פסילוצין במשקל 30 גרם נטו ושני משקלים דיגיטליים.

3. כחלק מההסדר הדיוני הופנה הנאשם לשירות המבחן, ובסופו של יום התקבלו בעניינו שלושה תסקירים.

ראיות ותמצית טיעוני הצדדים לעונש

4. מטעם המאשימה הוגשו תמונות של שתילי הסם שנתפסו בבית הנאשם (ת/1) וגיליון הרישום הפלילי שלו (ת/2). ב"כ המאשימה עמדה על נסיבות ביצוע העבירות, על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ועל מדיניות הענישה הנוהגת, תוך שהדגישה את הצורך להילחם בתופעת הפצת הסמים המסוכנים, תוך העדפת שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקולי השיקום. לשיטת ב"כ המאשימה מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה "גבוהה ביותר", בשים לב לכמות הסם הגדולה בה ניסה הנאשם לסחור, כאמור באישום הראשון, ובשים לב לכמות הסם שגידל ולמגוון הסמים אותם החזיק בביתו, כאמור באישום השני. עוד ביקשה לזקוף לחומרה את העובדה שניסיון הסחר נעשה באמצעות יישומון הטלגרם, באמצעותו מבקשים הסוחרים להקשות על גורמי האכיפה. בהתייחסה לחלקו של הנאשם באישום הראשון, גרסה ב"כ המאשימה שחלקו של הנאשם "כמעט זהה" לחלקו של שותפו לעבירה. אשר לאישום השני, הוטעם התכנון המוקדם והשקעת הנאשם בגידול הסמים.

ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונשי נפרד לכל אחד מהאישומים: לאירוע המפורט באישום 1 מתחם עונשי הנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל, ולאירוע המפורט באישום 2, מתחם עונשי הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל. אשר לעונשו של הנאשם, הפנתה לתסקירי שירות המבחן, המעידים על חוסר שיתוף פעולה של הנאשם עם שירות המבחן עד שלבסוף המליץ שירות המבחן על סיום ההליך בענישה מוחשית ומרתיעה. לאור האמור, עתרה ב"כ המאשימה "למקם את הנאשם ברף האמצעי של כל מתחם במצטבר זה לזה", ולהטיל עליו בנוסף מאסר מותנה, קנס, ופסילת רישיון נהיגה בפועל ועל תנאי.

5. מנגד, עתר ב"כ הנאשם להסתפק בעונש מאסר בן 9 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות, הגם שנמנע מלהצביע על מתחמי הענישה ההולמים את מעשי הנאשם.

ב"כ הנאשם ביקש לקבוע כי חלקו של הנאשם בעבירה נושא האישום הראשון קטן משמעותית ביחס לחלקו של שותפו לעבירה. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, הפנה לגילו הצעיר, לעברו הפלילי הנקי במועד שקדם להרשעתו בתיק דנן, לעובדה שהוא סועד את אמו הקשישה, ולעובדה ששמר על ניקיון מסמים לאורך תקופה של למעלה מ-21 חודשים, במהלכם עבר טיפול בשירות המבחן, גם אם לא נכח בכל המפגשים. עוד ביקש לתת משקל להודאת הנאשם, לחיסכון בזמן השיפוטי ולחלופי הזמן מיום ביצוע העבירות.

6. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה על מנת להבהיר ש-108 שתילים אותם גידל בתוך מתחם של מטר וחצי, יכולים להפיק 600 עד 700 גרם לכל היותר. עוד ביקש הנאשם להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריה על

מנת שלא להותיר את אמו בת ה-75 המצויה במצב סיעודי ללא סיוע והשגחה.

כפי שניתן להיווכח, הנאשם לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו לצורך הבעת חרטה על מעשיו. נוסף על כך, ספק בעיני האם הבקאות שהפגין בכל הנוגע לתוצרי הסם הצפויים מהשתילים שגידל משרתת את עניינו.

קביעת מתחם העונש ההולם

7. קביעת מתחם העונש ההולם נעשית בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

8. בטרם ייקבע מתחם העונש ההולם, יש לקבוע אם האישומים בענייננו מהווים **אירוע אחד או שמא מספר אירועים**. לאור העובדה שהסנגור לא הציע מתחמי ענישה ולא טען דבר בקשר לעמדת המאשימה לפיה כל אישום מהווה אירוע נפרד, ניתן להניח שבעניין זה רואים הצדדים עין בעין שמדובר באירועים נפרדים. חרף האמור, אציין בקצרה, כי מבחן "הקשר ההדוק" ואמות המידה שנקבעו בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) תומכים במסקנה כי כל אחד מהאישומים מהווה אירוע עצמאי, זאת, בין היתר, בשים לב למקומות השונים בהם בוצעו בפער זמנים של כ- 10 חודשים זה מזה.

9. במעשיו פגע הנאשם בערך החברתי שעניינו שמירה על שלום הציבור, בריאותו ובטחונו, בין אם מדובר בנזק ישיר הנגרם למשתמש הקצה, ובין אם מדובר בנזק עקיף הנגרם לציבור בכללותו כתוצאה מהתנהגותם של משתמשי הסמים, לרבות דרך השגת הכסף לצורך מימון הסם.

10. בשים לב לנזקי השימוש בסמים ותרומתם של סוחרי הסמים להפצתם, אין פלא שמגמת הפסיקה היא, ככלל, מגמה של החמרה בעונשים המוטלים על עברייני הסמים [ראו למשל: ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה, פסקה 4 (4.4.2012); ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נגד ויצמן, פסקה 5 (20.7.2006); ע"פ 6747/11 מדינת ישראל נ' אבו רקייק (3.1.2013)].

על עמדתה של הפסיקה בעניין מקומם "הערכי" של מגדלי הסמים עמד בית המשפט המחוזי בעפ"ג (ת"א) 46738-09-14 מדינת ישראל נ' צקבאשווילי (31.12.2014):

"גידול סמים לשיטתנו כמוהו, מבחינת החומרה, כסחר והפצת סמים. לא זו בלבד, אלא שבהינתן המציאות הנוכחית שבה גידול הסמים הפך להיות מכת מדינה יש להילחם בו בחומרה כאשר הביטוי לכך יהיה בהרמת רף הענישה. המגדלים והמפיצים מצויים באותו מקום עצמו מבחינה ערכית ומעשית

גם יחד. שניהם גורמים לכך שכמות סם מוצאת דרכה לשוק הסמים הרווי ממילא. הגידול, הסחר והיבוא, תהא הדרך לכניסתו לשוק של הסם אשר תהא - המכורים לסמים עושים בעזרתו צעד נוסף במדרון הסמים ומי שאינו מכור עדיין, יכול ויעשה את הצעד הראשון והקריטי בדרך להתמכרות לסם. הפגיעה בערך המוגן היא אותה פגיעה. ספציפית באשר למעבדות סמים: לצערנו, שוב ושוב אנו נתקלים במקרים כדוגמת המקרה הנוכחי..." (ההדגשות אינן במקור - ע.מ)

11. עוד נקבע שבשים לב לנפיצות של עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע והשלכותיהן על הציבור הרחב, ככלל יידחו נסיבותיו האישיות של הנאשם ותינתן בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה. כך, למשל, נקבע בע"פ 7070/03 זניד נ' מדינת ישראל (3.4.2006):

"החברה בישראל נאבקת מזה שנים רבות בהתפשטותו של נגע הסמים ולצורך כך היא משקיעה מאמצים רבים וממון רב. המערער ואחיו דוגמתו מבקשים לסכל מאמץ זה ומכאן הצורך לנהוג בהם וכנגד כל חוליותיה של שרשרת הפצת הסם ביד קשה. בתחום זה של עבריינות קובעת ההלכה הפסוקה כי תהיינה נסיבותיו של העבריין חמורות וקשות ככל שתהיינה, הן נדחות מפני האינטרס הציבורי." (ההדגשות אינן במקור - ע.מ)

ליישום הלכה זו בעניינם של מגדלי סמים, על אף שעברו הליך שיקומי, ראו: רע"פ 666/20 רון עמרם נ' מדינת ישראל (3.2.2020) (להלן: עניין עמרם); עפ"ג (מרכז) 76025-01-19 נועם שובל ואח' נ' מדינת ישראל (15.7.2019) (להלן: עניין שובל).

12. יפים לענייננו אף דברי השופט י' עמית בע"פ 2596/18 כפיר זמזורי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (12.8.2018), המתייחסים הן לעבירות גידול הסמים והן לעבירות סחר בסמים הנערכות באמצעות יישומון ה'טלגרס', שכאילו נכתבו על המקרה שלפנינו:

"ריבוי המקרים המובאים לפנינו בעת האחרונה - של גידול, ייצור והפקת קנבוס לשם הפצה ומכירה, כמו גם הפצה ומכירה של קנבוס תוך שימוש באפליקציית ה'טלגרס', מעוררים את התחושה, הגם שאינה מגובה בסטטיסטיקה או במחקר אמפירי, כי המדיניות שבאה לידי ביטוי בחוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת - הוראת שעה), התשע"ח-2018 (שתחולתו ביום 1.4.2019) - זלגה שלא בטובתה למחוזות אחרים. צרכנים ומשתמשים ואנשים נורמטיביים, שבעבר לא היו נכונים ליטול על עצמם סיכון להסתבך בעולם הפלילי, נכונים כיום לילך צעד נוסף ולהפוך למגדלים ולסוחרים בסם. זאת, מתוך תפיסה שגויה כי מדובר ב'סמים קלים', ובהינתן הטכנולוגיה המאפשרת מכירה והפצה קלה ו'סטריילית' של סמים. ברם, סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים 'קלים', תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם."

קביעת מתחם העונש ההולם - אישום 1

13. נסיבות ביצוע העבירה באישום 1 מצביעות על פגיעה נמוכה עד בינונית בערך המוגן. כאמור, הנאשם ניסה למכור סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של כ-50 גרם לסוכן משטרתי בתמורה ל - ₪ 2,800 בצוותא חדא עם שותפו לעבירה. מחד גיסא מדובר בעסקה אחת ואין מדובר בכמות סם גדולה במיוחד, ומאידך גיסא אין מדובר במכירה של מנת סם בודדת. המפגש בין הנאשם לסוכן נערך תוך פחות משעתיים ממועד השיחה בין האלמוני לסוכן, עובדה שיש בה כדי להעיד על זמינות גבוהה של הנאשם לסמים. חומרה נוספת טמונה בעובדה שהעסקה בוצעה תוך שימוש ביישומון הטלגרם, המהווה פלטפורמה אינטרנטית המאפשרת לסוחרים סמים להעביר מסרים לקהל לקוחות רחב ולהורות על מחיקתם ללא אפשרות התחקות אחריהם, באופן המקשה על תפיסתם.

עוד יש להבהיר, כי במקרה שלפנינו ייחוס עבירת הניסיון לנאשם, להבדיל מהעבירה המושלמת, אינה משפיעה במידה רבה על המתחם העונשי, זאת משני טעמים. האחד, ממילא העונש על עבירת ה"ניסיון" זהה לעונש שניתן בגין העבירה המוגמרת, בהינתן שהנאשם גמר אומר לבצעה. השני, עובדות כתב האישום מלמדות שהעברת הכסף מהסוכן אל הנאשם וחברו, כמו גם העברת הסם לידי הסוכן בתמורה לכסף ששילם, הושלמו. במובן זה, גם אם אצמד לכתב האישום כלשונו, הרי שמדובר בעבירת "ניסיון" ברף הקרוב ביותר לביצוע העבירה המוגמרת.

אכן, פרסום הסם למכירה, כמו גם תיאום המפגש עם הסוכן, לא נעשו על ידי הנאשם אלא על ידי אלמוני, שזהותו אינה ידועה, באופן שמפחית, במידת מה, מחלקו של הנאשם בביצוע העבירה. לצד זאת, הנאשם הגיע למקום המפגש, והיה זה שמסר את הסם לסוכן, מעשים הממקמים אותו במעגל הפנימי של העבירה.

14. מעיון בפסיקה עולה כי מנעד העונשים בעבירה של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס הינו רחב, כאשר, ככלל, יכלול העונש רכיב של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, שבנסיבות חריגות בלבד ירוצה בדרך של עבודות שירות. להלן אפנה למספר מקרים, חלקם חמורים פחות וחלקם חמורים יותר מהמקרה שלפנינו, מהם ניתן לקבל אמת מידה על מתחם העונש ההולם במקרה שלפנינו:

א. בעפ"ג (מרכז) 8209-08-19 מדינת ישראל נ' אריק חי פסו (9.12.2019), אושר מתחם עונשי הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד ל-10 חודשי מאסר בפועל במקרה של מכירה בודדת של קנאביס בכמות קטנה של עד 10 גרם. העונש שנגזר בסופו של יום על הנאשם אינו רלוונטי לענייננו, הגם שאושר על ידי בית המשפט העליון [רע"פ אריק חי פסו נ' מדינת ישראל (5.1.2020)].

ב. בעפ"ג (מרכז) 32958-01-19 אזברגה ואח' נ' מדינת ישראל (11.6.2019), נדחה ערעור הנאשמים על חומרת עונשם, בהסכמתם. לענייננו רלוונטי נאשם 1 שהורשע בעבירה של סחר בסם מסוג קנאביס במשקל 20.4 גרם, בתמורה ל- ₪ 800 ו- \$ 100 בצוותא עם אחר. בערכאה הדיונית נקבע מתחם עונשי הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשים. לחובת נאשם 1 הייתה הרשעה קודמת בגין עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, בגינה ריצה עונש של מאסר מותנה. בהעדר המלצה טיפולית, נגזר על הנאשם עונש של 8

חודשי מאסר בפועל.

ג. בת"פ (ראשל"צ) 37255-10-18 מדינת ישראל נ' שרצר (19.1.2020), נדון עניינו של נאשם שנשפט אף הוא במסגרת הפרשייה דנא. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במכירה בצוותא חדא של סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של כ- 50 גרם לסוכן המשטרתי, בתמורה לתשלום של 2,000 ₪. באותו מקרה נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר למשך 5 חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר. בשל הליך טיפולי משמעותי שעבר הנאשם, ותוך חריגה מהמתחם העונשי שנקבע, הושת על הנאשם עונש של 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לצד ענישה נלווית.

ד. בת"פ (ראשל"צ) 37252-10-18 מדינת ישראל נ' עבד אל האדי (18.6.2020), נדון עניינו של נאשם נוסף בפרשייה, אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של מכירת סם מסוכן מסוג קנאביס בצוותא חדא במשקל של 294.68 גרם לסוכן המשטרתי, בתמורה לתשלום בסך 10,500 ₪. באותן נסיבות נקבע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בסופו של יום נגזר על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד ענישה נלווית. יש לציין שערעור שהוגש מטעם הנאשם על חומרת העונש תלוי ועומד בימים אלו בבית המשפט המחוזי מרכז.

15. אציין שחלק מפסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה אינם חלוטים, או שדנו במקרים חמורים יותר מעסקת הסחר בה הורשע הנאשם במקרה שלפנינו, ומשכך לא מצאתי להביאם במסגרת סקירת פסקי הדין. מטעם ההגנה לא הוצגה פסיקה לגבי עבירה של ניסיון סחר בסמים.

16. נוכח כל האמור, מצאתי לקבוע כי מתחם הענישה ההולם בנסיבות ביצועה של עבירה יחידה של ניסיון מכירת סם מסוכן מסוג קנאביס לסוכן במשקל של כ-50 גרם, נע בין 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל.

קביעת מתחם העונש ההולם - אישום 2

17. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה באישום זה, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם גידל בביתו לא פחות מ- 108 שתילי קנאביס במשקל של כ-2.70 ק"ג. בהקשר זה מזכיר שכאשר מדובר בגידול סם מסוכן, להבדיל מהחזקתו, נודעת חשיבות למספר השתילים ולא רק למשקלם, זאת מן הטעם שאין להלום מצב בו משקל הסם ייגזר מהעיתוי המקרי של תפיסתו [ראו והשוו, לשם הדוגמא בלבד, ת"פ (מרכז) 8843-02-15 מדינת ישראל נ' שי בוז'רנו (6.4.2017) (להלן: עניין בוז'רנו); וכן עפ"ג 76025-01-19 שובל ואח' נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (15.7.2019)]. בענייננו, מדובר במספר לא מבוטל של שתילים, המצביע על פוטנציאל משמעותי להפקת סם ועל כך שהגידול לא נועד למטרת צריכה עצמית, כי אם לצורך הפצתו. לצד האמור, הנאשם גידל את הסמים בביתו, להבדיל מדירה או "מעבדה" שנשכרו לצורך זה. מעבר לכך, כתב האישום המתוקן בשנית אינו מפרט את היקף ההשקעה מצד הנאשם, מלבד התאורה שהתקין במקום, ואינו מציין את תקופת הגידול.

18. נוסף על הסמים שגידל, החזיק הנאשם בביתו מגוון של סמים מסוגים שונים, מהם סמים המוגדרים "סמים קשים", בכמויות לא גדולות: 3.3 גרם נטו סם מסוכן מסוג קנאביס, 0.9622 גרם נטו של סם מסוכן מסוג MDMA, 13.60 גרם נטו של סם מסוכן מסוג LSD, 13.60 גרם נטו סם מסוכן מסוג חשיש, פטריות המכילות פסילוצין, במשקל 30 גרם נטו ושני משקלים דיגיטליים. ואולם, מגוון הסמים המרשים מעיד אף הוא על עומק מעורבותו של הנאשם בעולם הסמים ועל תכנון מוקדם לספק לקוניו סחורה מגוונת. לשירות המבחן הסביר הנאשם כי גידל והחזיק סמים על מנת לסחור בהם ולהפיק רווח כלכלי לצורך סגירת חובותיו לצד מימון השימוש האינטינסיבי שלו בסמים.

בנסיבות אלו של גידול 108 שתילי קנאביס, והחזקת סמים מגוונים בכמויות קטנות, מצאתי שמידת הפגיעה של מעשי הנאשם בערכים המוגנים היא בינונית.

19. על מדיניות הענישה בעבירות של גידול שתילי קנאביס בכמות אותה גידל הנאשם, ניתן ללמוד מפסקי הדין הבאים:

א. ברע"פ 2675/17 ארצי נ' מדינת ישראל (23.8.2017), אושר עונש מאסר בן 9 חודשים (הכולל הפעלת מאסר מותנה) שהוטל על נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בגידול 148 שתילים של קנאביס במשקל של 5.63 קילוגרם נטו במקלט ביתו, בהחזקת סמים לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית, וכן ציוד רב שנועד לגידול הקנאביס.

בית המשפט העליון ציין כי בערכאה הדיונית נקבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר לריצוי בפועל ולא מצא להתערב במתחם זה.

ב. ברע"פ 7005/14 עידן דגן נ' מדינת ישראל (30.11.2014), אושר עונש של 10 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית שנגזרו על נאשם שגידל בביתו קנאביס במשקל של כ-2.7 ק"ג, וטען שהסם גודל לצריכתו העצמית עקב מצבו הרפואי. לנאשם עבר פלילי והתסקיר בעניינו לא היה חיובי.

ג. ברע"פ 6987/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (21.10.2013), אושר עונש של 12 חודשי מאסר וענישה נלווית שהושתו על נאשם נעדר עבר פלילי שהורשע, על יסוד הודאתו, בגידול שתילי קנאביס במשקל של כ-10 ק"ג ממניע כלכלי, ובהחזקת אביזרים ששימשו אותו לגידול הסמים.

ד. בעפ"ג (מרכז) 8650-04-15 שורץ נ' מדינת ישראל (22.12.2015), אושר עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לנאשם שהורשע, על יסוד הודאתו, בגידול 146 שתילי קנאביס במשקל כולל של 2.69 ק"ג, תוך שימוש בציוד ייעודי. באותו מקרה אישרה ערכאת הערעור מתחם ענישה שנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר, אותו קבעה הערכאה הדיונית.

ה. בת"פ (ראשל"צ) 33663-09-16 מדינת ישראל נ' שובל ואח' (20.12.2018), נדרשתי למקרה בו גידלו שני נאשמים כ-100 שתילים ו-315 ייחורים במשקל כולל של כ-5.5 ק"ג, והחזיקו עוד 172 גרם של סם מסוכן מסוג קנאביס בדירה אחת, במשך כ-9 חודשים, תוך נטילת חשמל במרמה. בנסיבות אלו מקרה,

ובהתבסס על הפסיקה הנוהגת, מצאתי לקבוע מתחם עונשי הנע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר ולהעמיד את עונשם של הנאשמים על 10 חודשי מאסר. מתחם העונש שנקבע, כמו גם העונש שהוטל על הנאשמים באותו מקרה, אושרו על ידי בית המשפט המחוזי (ראו עניין שובל).

בפסק הדין ציין בית המשפט המחוזי כי על אף קיומם של פסקי דין וגזרי דין מקלים יותר, בהם נגזרו על מגדלי סמים עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות, הרי ש"ענישה מקלה זו אינה בגדר הכלל, אלא אושרה במקרים של 'שיקום יוצא דופן' או 'דרמטי'... משיקולים של אחידות הענישה... או גובשה הסכמה על רקע מצב רפואי או משפחתי מורכב" (עניין שובל, פסקה 28, והפסיקה המוזכרת שם).

20. לאור האמור, בהתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כפי שפורטו לעיל, הכוללות גידול סמים בכמות של 108 שתילים וכן החזקת סמים מסוכנים מסוגים שונים שלא לצריכה עצמית, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת (ובפרט ענין שובל שנסיונות הגידול המתוארות בו היו חמורות מהמקרה שלפנינו, אולם לא כללו את החזקת הסמים אותם החזיק הנאשם במקרה הנדון), אני קובע כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם בקשר לאישום השני נע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר.

21. בנקודה זו מצאתי להעיר כי פסקי הדין שהוגשו מטעם ההגנה אינם רלוונטיים לעניין העונש הסופי שהוטל על כל נאשם, זאת מן הטעם הפשוט שמדובר במקרים חריגים בהם עברו הנאשמים הליך שיקום ממשי, בעטיו מצאו הערכאות הדיוניות לחרוג ממתחמי הענישה שנקבעו. כפי שנראה מיד, מצבו של הנאשם שונה בתכלית.

עוד יש לציין שבאותם מקרים נקבעו מתחמי ענישה התומכים במתחמי הענישה אותם קבעתי [ראו למשל: ת"פ (רמלה) 63596-02-18 מדינת ישראל נ' סאמר אבו עלאן (14.2.2019) וההפניות הרבות שפורטו בגזר הדין, בו נקבע מתחם עונשי הנע בין 10 ל-36 חודשי מאסר לנאשם שגידל ב"מעבדת סמים" 191 שתילי קנאביס; ת"פ(י-ם) 8807-09-14 מדינת ישראל נ' אסף עידו (3.8.2015) בו נקבע מתחם עונשי הנע בין מאסר בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל לנאשם שגידל ב"מעבדת סמים" 67 עציצי קנאביס; ת"פ (ת"א) 46841-12-17 מדינת ישראל נ' עיסה ואח' (8.1.2020) בו נקבע מתחם עונשי הנע בין עבודות שירות ועד ל-15 חודשי מאסר בפועל לנאשם שהחזיק סמים מסוג הסמים אותם החזיק הנאשם שלפני ובכמויות קטנות, שלא לצריכה עצמית].

קביעת עונשו של הנאשם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

22. הנאשם כבן 27. לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו, המשקפת לקיחת אחריות על מעשיו.

לחובת הנאשם עבר פלילי הכולל הרשעה אחת בעבירה של החזקת סם לצריכה עצמית, אותה ביצע באותה שנה בה ביצע את העבירות בהן הורשע במסגרת התיק הנוכחי (ת/2).

מתסקירי שירות המבחן ניתן ללמוד על נסיבות חייו המורכבות של הנאשם, שבשל צנעת הפרט מצאתי שלא לפרטם. בתמצית אציין ששירות המבחן התרשם כי לאורך השנים נעדר הנאשם דמויות סמכותיות יציבות ומציבות גבול, ובגיל 17 וחצי החל להשתמש בסמים, שהיוו עבורו אמצעי להתמודדות עם קשיים רגשיים וחסיכים. בהדרגה פיתח הנאשם תלות

בחומרים ממכרים ומשני תודעה, כשבשנים האחרונות העמיקה התמכרותו לסמים והתנהלותו הפכה עבריינית.

הנאשם גויס לצבא, אולם שירת שירות חלקי בן שנה וחודשיים, לאחריו שוחרר על רקע נפשי. במהלך שירותו ערק הנאשם מן השירות וריצה בשל כך עונשי מאסר.

23. הנאשם מוכר לשירות המבחן משנת 2013 על רקע מעורבותו בביצוע עבירות תעבורה. ואולם, כפי שעולה מ-3 תסקירי שירות המבחן, הנאשם לא השכיל לנצל את ההליך המשפטי לצורך עריכת שינוי עמוק בחייו ובהתנהלותו.

מהתסקיר הראשון מיום 18.9.2019 עולה שלאחר שהנאשם ביטא תובנה ראשונית לנזקים הנלווים לשימוש בסמים והכרה מסוימת לנזקקות טיפולית, הוא שולב ביום 24.1.2019 ביחידה לטיפול בהתמכרויות בקרית עקרון. מגורמי הטיפול נמסר כי לאורך שמונת החודשים בהם שולב הנאשם בטיפול, חלו תנודות במצבו. בסמוך למועד הגשת התסקיר, שולב הנאשם במסגרת אינטנסיבית יותר, במרכז יום, בה שיתף פעולה ונמנע מחזרה לשימוש בסמים. בנסיבות אלו, המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון ב-3 חודשים על מנת לעקוב אחר השתלבות הנאשם בטיפול. בהסכמת המאשימה נדחה הדיון כפי שהומלץ.

24. סימנים לא מעודדים נראו בתסקיר השני מיום 23.12.2019, בו הוברר שהנאשם לא הגיע באופן רציף לפגישות ביחידה לטיפול בהתמכרויות, ואף התקבל הרושם שהמוטיבציה שלו לשינוי היא חיצונית בעיקרה, ומושפעת מההליך המשפטי.

תמונה דומה עלתה ממרכז היום לצעירים באשדוד, במסגרתו שולב הנאשם בטיפול ביום 9.9.2019. מהמרכז נמסר שהנאשם התקשה להגיע באופן סדיר למפגשים, הגם שכאשר נכח בהם היה דומיננטי ופעיל. הנאשם ביטא עייפות ממעורבות מספר גורמי טיפול בחייו.

על אף הספקות שהביע בקשר להמשך ההליך הטיפולי, המליץ שירות המבחן בסופו של יום על דחייה נוספת, זאת בשים לב למאמציו של הנאשם להגיע למסגרות הטיפול, לצד ניקיונו מסמים החל מחודש ספטמבר 2019. המלצת שירות המבחן התקבלה בהסכמת המאשימה.

25. ואולם, בתסקיר האחרון מיום 30.6.2020 עלה כי הנאשם לא התגייס בתקופת הדחייה להליך הטיפול. הגם שבחודשיים הראשונים לתקופת הדחייה שיתף הנאשם פעולה במסגרות השונות, הרי שבהמשך ניתק קשר עם גורמי הטיפול כמו גם עם שירות המבחן, עד שבחודש מאי 2020 הוחלט על הפסקת הטיפול. על פי התרשמות העו"ס ביחידה להתמכרויות, הנאשם אינו נרתע מהחוק ועודו חשוף למצבי סיכון ולגורמים שוליים בחייו. התרשמות דומה התקבלה גם מעו"ס מרכז היום לצעירים באשדוד, שמסרה שהנאשם מתקשה להימנע ממצבים ומאנשים אשר עשויים להגביר אצלו הסיכון למעורבות שולית.

עוד עלה מהתסקיר, שבחודשים ינואר-פברואר 2020, מסר הנאשם שתי בדיקות שתן שנמצאו חיוביות לשרידי סם מסוג קנאביס.

שירות המבחן סיכם כי בתקופת הדחייה האחרונה התחזק הרושם שהנאשם מתקשה לגייס כוחות ולעמוד בתנאי הטיפול. נוכח האמור, הגיע שירות המבחן לכלל מסקנה כי לא נוצר פתח להמשך התערבות טיפולית-שיקומית, והומלץ להטיל על הנאשם ענישה מוחשית לצד מאסר על תנאי כעונשים מרתיעים ומציבי גבול. לצד זאת הומלץ להתחשב בניסיונותיו של הנאשם לשתף פעולה עם גורמי הטיפול לאורך שנה ו-5 חודשים.

הנה כי כן, חרף הזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לו, לא התמיד הנאשם בהליכים הטיפולים בהם שולב וההערכה היא כי קיים סיכון במצבו להישנות העבירות.

26. לסיכום, לאחר ששקלתי את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כפי שפורטו בתסקירי המבחן בהרחבה, ובהעדר אופק שיקומי, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לגזור על הנאשם עונשי מאסר בפועל, המצויים בחלק המרכזי - תחתון של מתחמי הענישה כפי שנקבעו.

מאחר שהנאשם עתיד לרצות עונש מאסר לראשונה בחייו, הרי שהשפעת העונש על הנאשם צפויה להיות משמעותית עבורו. נוסף על כך עשוי עונש המאסר להשפיע על אמו של הנאשם, שהיעדרותו תכביד עליה עד מאד. מנגד, בשים לב לחומרת מעשיו של הנאשם, יש לאזן את השפעת המאסר על הנאשם ועל משפחתו עם יתר שיקולי הענישה, שבראשם שיקולי הגמול ושיקולי ההרתעה [ראו והשוו רע"פ 1720/11 מיכאל גליק נ' מדינת ישראל (7.3.2011)], בו אושר עונש מאסר של 8 חודשים לנאשם נעדר עבר פלילי, שהורשע בגין מעשים קלים מאשר במקרה שלנו, שאמו סבלה מקשיים פיסיים ונפשיים שונים, זאת על אף המלצת שירות המבחן להימנע מהטלת עונש מאסר].

27. על מנת לתת ביטוי למאמצי הנאשם להשתלב בהליך שיקומי, ועל מנת להקטין את הפגיעה באמו, מצאתי לחפוף חלקית את שתי תקופות המאסר שייגזרו עליו בגין כל אישום. עוד מצאתי להתחשב בנאשם ובמצבו הכלכלי בכל הנוגע לגובה הקנס שייגזר עליו, ולאזן זאת בדרך של הטלת התחייבות.

28. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. על מעשיו באישום 1 אני גוזר על הנאשם עונש של 8 חודשי מאסר בפועל.

על מעשיו באישום 2 אני גוזר על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל.

שתי תקופות המאסר ירצו בחופף ובמצטבר זו לזו, כך שסך הכול ירצה הנאשם עונש מאסר לתקופה של 16 חודשים, בניכוי הימים בהם שהה במעצר בין התאריכים 10.10.2018 - 15.11.2018.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר במתקן כליאה "הדרים", או בכל מקום עליו יורה שב"ס, ביום 29.11.2020, עד השעה 08:30 כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים 08-9787377, 08-9787336.

- ב. מאסר למשך 6 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.
- ג. חודש מאסר, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.
- ד. קנס כספי בסך 1,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם עד ליום 1.11.2020, והיתרה בכל 1 לכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד. לבקשת הנאשם יקוזז הקנס מכסף שהפקיד הנאשם בתיק זה או באחד מתיקי המעצר הקשורים אליו, כפוף לכל מניעה חוקית אחרת, ורק לאחר שיתייצב לריצוי עונש המאסר.
- ה. פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים וזאת על תנאי שלא יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים במשך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.
- ו. הנאשם יתחייב להימנע בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר מלבצע עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע, וככל שיבצעה ישלם סך של 5,000 ש"ח.
29. ניתן בזאת צו כללי למוצגים. הסמים יושמדו.
30. ערבויות והפקדות שניתנו במסגרת הליכי המעצר הקשורים לתיק זה ישמשו לצורך הבטחת התייצבות הנאשם לביצוע עונש המאסר. עם תחילת ריצוי עונש המאסר ולאחר קיזוז הקנס, יושב הכסף לידי הנאשם, כפוף לכל מניעה חוקית אחרת, לרבות עיקול.
31. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד בתוך 45 ימים.
- ניתן היום, ב' חשוון תשפ"א, 20 אוקטובר 2020, בנוכחות הצדדים.